

Naslov članka/Article:

Spletni vprašalnik Ocenjevanje spretnosti odraslih

On-line Questionnaire »Assessment of Adult Competencies«

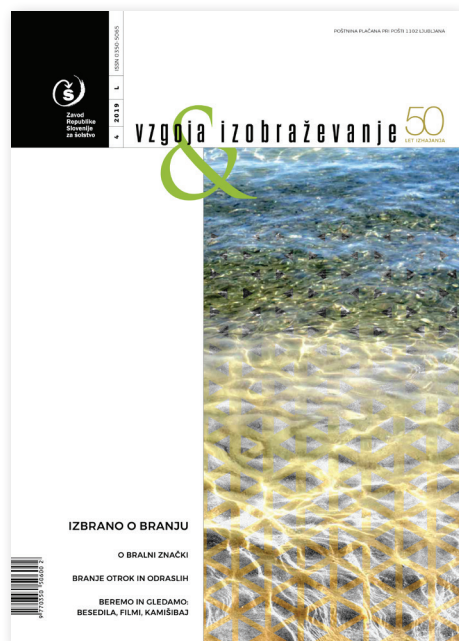
Avtor/Author:

mag. Estera Možina

CC licenca

Priznanje avtorstva-Nekomercialno-Brez predelav

Vzgoja in izobraževanje 4/2019, letnik 50

ISSN 0350-5065

Izdal in založil: Zavod Republike Slovenije za šolstvo
Kraj in leto izdaje: Ljubljana, 2019

Spletna stran revije:

<https://www.zrss.si/strokovne-revije/vzgoja-in-izobrazevanje/>

SPLETNI VPRAŠALNIK OCENJEVANJE SPRETNOSTI ODRASLIH

On-line Questionnaire »Assessment of Adult Competencies«

IZVLEČEK

Pripravek obsega predstavitev metodologije in vsebine novega spletnega vprašalnika za ocenjevanje spretnosti odraslih. Predstavi razloge za njegovo vpeljevanje kot tudi domet in nekatere omejitve. Med razlogi za vpeljevanje spletnega orodja je poudarjeno, da se poleg dobro utečenih nacionalnih merjenj kaže tudi potreba po gibkih in relevantnih metodah in instrumentih, ki bi omogočali takojšnje in zanesljive podatke o razvitosti spretnosti tako posameznika kot celotnih ustanov ali celo področij oz. panog. Posebej se izraža vse večja potreba po zanesljivih merskih instrumentih, ki bi tudi strokovnjakom, ki niso eksperti za specifična področja, omogočili, da pridobijo takojšnje uporabne podatke o različnih spretnostih posameznika. Po drugi strani postaja še posebej za gospodarstvo vse bolj pomembno, da imamo razvite take instrumente, ki omogočajo ugotavljanje in merjenje vrzeli v splošnih ali temeljnih kompetencah, ki so najteže merljive. To je izjemno pomembno za dolgoročne napovedovanje potreb po kadrih na eni strani ter natančnejše prilagajanje potrebam konkretnega posameznika na drugi strani. Pri tem pa ne gre zanemariti, da je za odrasle pomemben celostni pristop pri obravnavi posameznikovih potreb, povezanih z delom, izobraževanjem, razvojem kariere in dvigom kakovosti življenja.

Ključne besede: spretnosti odraslih, pismenost odraslih, ocenjevanje spretnosti

ABSTRACT

The article presents the methodology and content of a new on-line questionnaire for assessing adult competencies, and discusses the reasons for its introduction as well as its scope and some of its limitations. It is emphasised that in order to provide immediate and reliable data on the development of the competencies of individuals, institutions, or even of fields or disciplines, flexible and relevant methods and instruments need to be used alongside the well-established national measurements. The article stresses a growing need for reliable measurement instruments that would enable those professionals who are not experts in specific fields to obtain immediate data on the various competencies of an individual. On the other hand, the development of instruments that enable the identification and measurement of gaps in general or basic competencies, which are the most difficult to measure, is becoming increasingly important, especially for the economy, namely for the long-term prediction of staffing needs and for the better adjustment to the needs of a specific individual. The author concludes by saying that the importance of a comprehensive approach to the examination of an adult's work-related needs, education, career development and improvement in the quality of life should not be ignored.

Keywords: adult competencies, adult literacy, assessment of competencies

UVOD

Že vse od objave neugodnih rezultatov Mednarodne raziskave pismenosti v Sloveniji leta 2000 (International Adult Literacy Survey – IALS, 2000) so se v strokovni in širši javnosti pojavljale pobude o potrebnosti diagnostičnih instrumentov za ocenjevanje posameznikovih spretnosti, povezanih s t. i. temeljnimi spretnostmi, kot so branje, pisanje računanje ter uporaba sodobnih tehnologij. Zgodnejša in tudi kasnejša mednarodna Raziskava spretnosti odraslih

(Programme for the International Assessment of Adult Competencies – PIAAC, 2016) sta potrdili to, kar se je prej domnevalo, to je, da se znanje in spretnosti v odrasli dobi nenehno spreminjajo, bodisi ohranjajo in nadalje razvijajo ali pa stagnirajo in se tudi izgubljajo. Na to po rezultatih raziskav vplivajo različni dejavniki, najbolj pa to, do katere mere se v teku šolanja pridobivajo in utrjujejo te spretnosti, koliko jih posameznik uporablja pri delu in v vsakodnevem življenju ter kako pogosto se udeležuje nadaljnjih

izobraževanj in usposabljanj. Razlogi za povpraševanje po zanesljivih instrumentih za ocenjevanje spretnosti pri odraslih so največkrat povezani z instrumentalnimi razlogi, na primer z zagotavljanjem uspešnega nastopa na trgu dela, z zahtevami delovnih mest kot tudi z načrtovanjem in prilagajanjem izobraževalnih programov za odrasle. Ob pripravi zadnje Bele knjige za področje izobraževanja odraslih se je oblikovalo tudi stališče, da bi morali imeti odrasli možnost, da kadar koli po zaključenem formalnem izobraževanju lahko pristopijo k ocenjevanju svojih temeljnih spretnosti. Pri tem se je tudi razmišljalo, da je za ranljivejši del odrasle populacije te možnosti treba zagotavljati kot pravico posameznika, ki jo lahko ta kadar koli izkoristi.

Raziskave na velikih vzorcih so zasnovane na instrumentih, ki so primerni in zanesljivi za populacijske ocene, ne pa za ocenjevanje ravni spretnosti posameznika. Pri razvoju diagnostičnih instrumentov za odrasle se pojavljajo različne dileme in vprašanja, na primer na kaj umeriti instrumente (na primer s stopnjami v izobraževalnem sistemu) ter tudi ali meriti tacitno (prikrito) znanje in spretnosti ali tudi zmožnosti njihove uporabe. In tudi kako ustvariti ocenjevalne oziroma testne situacije, ki omogočajo zanesljive in veljavne rezultate pri odraslih. Na nekatera od teh vprašanj je uspešno odgovorila metodologija za ocenjevanje spretnosti odraslih, ki jo je po raziskavi spretnosti odraslih pripravil OECD.¹ Gre za spletni vprašalnik, imenovan Ocenjevanje spretnosti odraslih (krajše SVOS).² Namen tega prispevka je, da strokovni javnosti predstavimo njegovo vsebino, metodologijo in omejitve SVOS-a, predvsem pa tudi strokovne razloge za njegovo vpeljevanje.

RAZLOGI ZA UVAJANJE INSTRUMENTA ZA INDIVIDUALNO OCENJEVANJE SPRETNOSTI ODRASLIH

V strateških dokumentih, ki jih je sprejela Slovenija za področje izobraževanja odraslih,³ je vsaj na načelni ravni opredeljeno zagotavljanje enakih možnosti vsem družbenim skupinam za sodelovanje v družbi, saj je to pomembno ne samo za blaginjo in kakovost življenja posameznika,

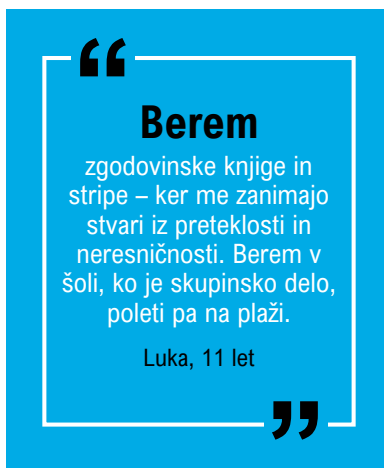
temveč tudi za razvoj gospodarstva in blaginjo celotne družbe. Raziskave spretnosti odraslih dokazujejo, da so številne skupine odraslih ovirane pri dostopu do virov in nimajo enakovrednih možnosti za nastop na trgu dela. Raziskava spretnosti odraslih PIAAC (Javrh idr., 2018) je pokazala, da ima kar tretjina oseb med 16. in 65. letom v Sloveniji – kar pomeni skoraj 400.000 odraslih – tako nizko raven besedilnih in matematičnih spretnosti, da jih to ovi-

ra pri delu in vključevanju v družbo. Še bolj zaskrbljujoče dejstvo je, da bo polovica teh oseb morala biti na trgu dela še vsaj 10 let, nadaljnjih 140.000 oseb pa še vsaj 20 let. Po rezultatih raziskave PIAAC so ti odrasli zmožni brati le kratka in preprosta besedila in uspešno uporabljati le preproste matematične operacije. Med temi je dve tretjini starejših od 45 let in niže izobraženih (OECD, 2017). Slovenija se umešča med države z največjimi deležem aktivnega prebivalstva na najnižjih ravneh spretnosti, višje deleže nizko usposobljenih od Slovenije imajo v Evropi samo še Španija, Grčija in Italija. Z rezultati raziskave PIAAC v Sloveniji smo tako soočeni z velikim nacionalnim izzivom, namreč kako povečati ne le vključenost,

pač pa tudi kakovost znanja slovenskih državljanov, še posebej manj izobraženih starejših odraslih.

Na ugotovljeno zaskrbljujoče stanje spretnosti odraslih se je treba odzvati z novimi orodji, ki bodo omogočila povečanje vključenosti tistih, ki dosegajo najnižje ravni spretnosti, v programe vseživljenjskega učenja; in z novimi pristopi, s katerimi pa jih tudi dejansko pripeljemo do uspešno zaključenega izobraževanja in kakovostnega in trajnega znanja, se pravi do dviga njihovih kompetenc. Nadaljnje analize podatkov iz raziskave PIAAC so pokazale, da je višja raven spretnosti tesno povezana z višjo ravno produktivnosti, zaposlovanja in prihodkov. Spretnosti so prav tako ključnega pomena pri spodbujanju družbenega sodelovanja in vključevanja, saj ljudje z višjimi spretnostmi bolj zaupajo institucijam, so bolj dejavni v državljanem in političnem življenju in so bolj zdravi (Javrh idr., 2018).

Z novim diagnostičnim instrumentom SVOS tako odgovarjamo na razvojne cilje, zapisane v strateških dokumentih za izobraževanje odraslih, kot je na primer ReNPIO 13-20, predvsem na prvem prednostnem področju, ki obsega splošno izobraževanje odraslih. Z vpogledom v spretnosti posameznika prispevamo k doseganju tistih ciljev tega področja, ki med drugim obsegajo pridobivanje temeljnih zmožnosti, predvsem dvigovanje ravni pismenosti (bralne, matematične in dokumentacijske), povečanje digitalne pismenosti in vključenosti v informacijsko družbo ter povečevanje socialne vključenosti. Prav tako z vpeljevanjem instrumenta udeležimo evropske smernice za razvoj izobraževanja odraslih, predvsem Priporočila Sveta EU Poti izpopolnjevanja: nove priložnosti za odrasle (2016). Priporočilo je eden glavnih zakonodajnih predlogov v okviru »novega programa znanj in spretnosti za Evropo«, v katerem je poudarjeno, da v današnji družbi vsakdo potrebuje širok nabor spretnosti, znanj in kompetenc, kar vključuje zadostno raven bralne in matematične pismenosti ter digitalne kompetence, da lahko v celoti uresniči svoj potencial, je dejavno udeležen v družbi ter izpolnjuje svoje družbene

1 Ocenjevanje spretnosti odraslih je skupni projekt OECD in Evropske komisije. Nastal je po letu 2013 po prvi objavi rezultatov PIAAC, ko se je v državah pojavila potreba, da se instrumente, ki so sicer zasnovani za testiranje na velikih vzorcih populacije, posebej prilagodi za testiranje spretnosti posameznikov. Služba za testiranje v izobraževanju iz ZDA je v sodelovanju z OECD razvila računalniško aplikacijo »Education and Skills Online«. Instrument je trenutno na voljo v 11 jezikovnih različicah, od začetka leta 2018 tudi v slovenščini. Prilagoditev in pilotno testiranje instrumenta na vzorcu 1200 odraslih v starosti od 16 do 65 let je izpeljal Andragoški center Slovenije v sodelovanju s 33 ustanovami iz vse Slovenije.

2 Andragoški center Slovenije je dal pobudo Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport za večletni razvojni projekt za implementacijo instrumenta SVOS. Ta je pobudo podprl v okviru večletnega razvojnega projekta, sofinanciranega iz sredstev ESS in MIZŠ. Strokovna podpora razvoja področja temeljnih kompetenc 2016–2022. V okviru razvojnega projekta je zagotovljeno ocenjevanje spretnosti za več kot 17.000 odraslih. Zaradi zagotavljanja strokovne podpore v postopkih ocenjevanja spretnosti, svetovanja in spremljanja bo na ACS delovala nacionalna koordinacijska točka.

3 Mišljena sta Resolucija o nacionalnem programu izobraževanja odraslih 2013–2020 (ReNPIO 13-20) in Zakon o izobraževanju odraslih, 2018.

in državljanske odgovornosti. Takšne spretnosti, znanja in kompetence so tudi ključnega pomena za dostop do trga dela in napredovanje na njem ter za udeležbo v nadaljnjem izobraževanju in usposabljanju. Novi instrument SVOS je lahko pripomoček, ki odraslim omogoča kakovostno oceno znanj in spretnosti, kot jih predvideva priporočilo Sveta EU.

VSEBINA IN PODROČJA OCENJEVANJA SPRETNOSTI S POMOČJO INSTRUMENTA SVOS

Instrument SVOS temelji na metodologiji in populacijskih ocenah PIAAC, zato se lahko izvaja samo v državah, ki so že izpeljale raziskavo PIAAC. Poudariti velja dve prednosti instrumenta: prva je ta, da so rezultati posameznika primerljivi z nacionalnimi in mednarodnimi rezultati. Druga prednost pa je v tem, da instrument omogoča takojšnje, veljavne in zanesljive rezultate o temeljnih spretnostih posameznika. S tem pa daje tudi dodano vrednost naložbi PIAAC v testiranje populacije, saj omogoča prepoznavanje specifičnih potreb posameznika, dolgoročneje načrtovanje izobraževanja in razvoja kariere posameznika ter s tem bolj smiselne naložbe v človeške vire. Instrument je primeren za odrasle vseh starosti⁴ in je dostopen v računalniško podprtem formatu.

Instrument SVOS, podobno kot raziskava PIAAC (Raziskava o spretnostih odraslih, 2016), meri besedilne spretnosti skupaj z bralno komponento, matematične spretnosti ter spretnosti reševanja problemov v tehnološko bogatih okoljih (to so t. i. kognitivni moduli). Vsebuje tudi nekognitivne module, s katerimi se pridobijo kazalniki uporabe spretnosti, poklicnih interesov in namer, osebne blaginje in zdravja ter vedenjskih kompetenc. Dodan je tudi kratek osnovni vprašalnik z vprašanji o demografskih značilnostih, družbenem in jezikovnem ozadju, izobrazbi in zaposlitvenem statusu. Pri nekognitivnih modulih se ocenjujejo različni dejavniki, ki lahko neposredno vplivajo na usposabljanje in uspeh na delovnem mestu.

Posamezna področja so opredeljena tako:

- Besedilne spretnosti so opredeljene kot razumevanje, uporaba, vrednotenje in angažiranje z besedili z namenom vključevanja v družbo, doseganja lastnih ciljev ter razvijanja lastnega znanja in zmožnosti. Pomenijo zmožnost konstrukcije pomena, ovrednotenja besedila ter njegove uporabe v različnih kontekstih. Nanašajo se na zapisana besedila. Ne vključujejo tvorjenja besedila (pisanje) in govorjenega jezika.
- Da bi pridobili podrobnejše podatke o odraslih z nižjimi besedilnimi spretnostmi, je pri njihovem ocenjevanju po potrebi dodan modul za ugotavljanje spretnosti »bralnih

komponent«. Bralne komponente so temelj besedilnih spretnosti. Temeljne bralne komponente, potrebne za učinkovito branje, so dekodiranje, prepoznavanje besed, obseg besedišča in hitrost branja. Ta modul pomaga ločevati med uporabniki, ki jim primanjkuje temeljnih bralnih spretnosti, ter uporabniki, ki obvladajo tehniko branja, vendar slabše razumejo prebrano.

- Matematične spretnosti so opredeljene kot zmožnost dostopanja, uporabljanja, interpretacije ter posredovanja matematičnih informacij in zamisli z namenom obvladovanja matematičnih zahtev ter angažiranja z njimi v različnih življenjskih situacijah. Pomenijo zmožnost predstaviti matematične informacije na različne načine (s števili, simboli, slikami, besedili, ob uporabi aplikacij). Kadar je matematični problem izražen v besedilu, je uspešna uporaba matematičnih spretnosti do določene mere odvisna od obvladovanja besedilnih spretnosti.
- Reševanje problemov v tehnološko bogatih okoljih se nanaša na zmožnost uporabe tehnologije pri reševanju problemov in opravljanju zahtevnih nalog. Ne gre za merilo »računalniške pismenosti«, temveč za zmožnost delovanja v digitalnem okolju z namenom reševanja problemov, s kakršnimi se odrasli kot uporabniki digitalne tehnologije srečujejo vsak dan. Merjenje te spretnosti je vključevalo dve področji: uporabo tehnologije in aplikacij (prenosni računalnik, miška, simulacija znanih aplikacij, npr. urejevalnik pošte) ter strategijo reševanja dane naloge (različna kompleksnost in eksplicitnost postavljenega problema).
- Nekognitivni modul obsega vprašanja in lestvice o uporabi spretnosti, vedenjskih kompetencah, poklicnih interesih in namerah ter osebni kakovosti življenja in zdravju.

NAMEN IN UPORABNOST NOVEGA INSTRUMENTA

Poglavitna vrednost SVOS-a je v tem, da omogoča oceno spretnosti posameznika na merjenih področjih in ga v tem smislu razumemo kot diagnostično orodje za ocenjevanje potreb in načrtovanje učne in kariere poti. Poleg tega pa ima potencial za načrtovanje izobraževanja, ki sledi potrebam posameznika, in za načrtovanje razvoja kariere, torej tudi za načrtovanje dolgoročnih ciljev, ki so zapisani v nacionalnih strategijah spretnosti in vizijah razvoja države.

Instrument za ocenjevanje spretnosti odraslih lahko postane učinkovito orodje za številne institucije in službe, ki se ukvarjajo z vrednotenjem, svetovanjem, izobraževanjem in usposabljanjem, razvojem kadrov ter zaposlovanjem. Koristi vidimo pri naslednjih potencialnih uporabnikih: izobraževalnih ustanovah, zavodih

za zaposlovanje, delodajalcih, univerzah, srednjih šolah, centrih za usposabljanje, raziskovalnih ustanovah ter izvajalcih izobraževanj in usposabljanj. Instrument je ne nazadnje koristen za odrasle različnih starosti, ki se želijo ponovno vpisati v izobraževanje in usposabljanje oziroma

“
Berem zvečer,

pred spanjem – skoraj vedno v svoji sobi, sama; večinoma je ob meni moja psička. Berem knjige o živalih, ker s tem izvem kaj novega.

Gaja, 12 let

”

⁴ Instrument SVOS je bil v Sloveniji pilotno testiran na vzorcu odraslih, starih od 16 do 65 let. Na splošno velja, da ni metodoloških ovir, če se v ocenjevanje vključuje tudi starejše odrasle, stare več kot 65 let. Podobno so v posameznih državah v okviru raziskave PIAAC povečali vzorec populacije in zajeli starostne skupine nad 65 let (na primer v Nemčiji). Ovira pri starejših je lahko (ne)obvladovanje dela z računalnikom. Za mlajše od 16 let je instrument neprimeren v vseh tistih delih, ki se nanašajo na uporabo spretnosti pri delu, tako v kognitivnem kot v nekognitivnem delu.

želijo preveriti usposobljenost za delo ali pa preprosto želijo preveriti, v kolikšni meri so se njihove zmožnosti spremenile itd.

Instrument SVOS se uvaja z namenom, da bi postal orodje za neposredno podporo svetovalni in izobraževalni mreži pri razvoju spretnosti odraslih. Diagnostični instrument omogoča natančnejše postopke vrednotenja predhodno pridobljenih znanj in spretnosti ter učinkovitejše načrtovanje izobraževanja. Dolgoletne izkušnje iz prakse kažejo, da instrumenti ne dajejo zelenih rezultatov, če jih ne spremlja strokovno svetovanje, usposabljanje svetovalcev in to, da se jih vključi v postopke svetovalnega dela. Ker gre za specifične ranljive ciljne skupine (nizko izobraženi, brezposelni itd.), pa je po izkušnjah iz prakse še toliko bolj nujno, da se jim zagotovi svetovalna podpora v postopkih ocenjevanja, saj obstaja realno tveganje, da prikazanih rezultatov ne bodo ustrezno razumeli in predvideli možnosti za nadaljnji razvoj lastnih spretnosti ter razvoj kariere. Z uvajanjem diagnostičnega instrumenta v svetovalno delo bodo strokovni delavci lahko izvajali kakovostno, strokovno in celovito dejavnost svetovanja za izobraževanje in razvoj kariere.

Namen uvedbe instrumenta SVOS je tudi analiza spretnosti (ranljivih) ciljnih skupin za boljše razumevanje (izobraževalnih) potreb, za razvoj novih strategij dostopanja do najbolj ranljivih skupin, da bodo različni deležniki lahko učinkovito vplivali na povečanje vključenosti manj izobraženih, manj usposobljenih in starejših v vseživljenjsko učenje. S tem delom je instrument SVOS tudi orodje za podporo načrtovalcem politik za odločanje na podlagi empiričnih podatkov. Z analizo spretnosti (ranljivih) ciljnih skupin se želi doseči boljše ujemanje med obstoječimi temeljnimi zmožnostmi in potrebami trga dela ter odzivanje na potrebe po ustvarjanju novih delovnih mest. Uvedba instrumenta omogoča pregled razvoja spretnosti do nove izvedbe mednarodne raziskave o stanju in uporabi spretnosti odraslih. In ne nazadnje, posameznikom omogoča neposreden vpogled v razvitost lastnih zmožnosti z možnostjo primerjave z rezultati na nacionalni ravni in tudi z mednarodnimi rezultati.

NEKATERE OMEJITVE INSTRUMENTA SVOS

Novo diagnostično orodje SVOS ni brez tveganja za odrasle in uporabnike. Nekatero omejitev so povezane s samo naravo in tehničnimi zahtevami pri izvajanju ocenjevanja; druge predstavljajo tveganja zaradi dejstva, da gre vendarle za ocenjevanje spretnosti v umetni („testni“) situaciji, ki jo je treba zagotoviti zaradi standardizirane izvedbe instrumenta.

Med omejitve spada denimo to, da se SVOS izvaja izključno prek računalnika, posamezniki, ki ne obvladujejo računal-

nika v zadostni meri, tega ocenjevanja spretnosti, ne bodo mogli opraviti – po podatkih PIAAC je takih 18,4 % odraslih od 16. do 65. leta starosti. Če bodo posamezniki opravljali ocenjevanje v nenadzorovanem okolju, tako ne bo mogoče zagotoviti objektivnosti rezultatov ocenjevanja. Možno je,

da posamezniki ocenjevanja ne bodo opravili v celoti, da bodo izpuščali naloge, prav tako, da ga ne bodo vzeli resno in ne bodo pokazali svojih dejanskih spretnosti, če jim ocenjevanja predhodno ne bi primerno predstavili in jih spodbujali k njegovi uporabi. Prav tako je možno, da odrasli iz posameznih skupin ne bodo zmožni samostojno povsem razumeti in uporabiti diagnostičnega poročila, ki ga bodo prejeli po opravljenem testiranju, kot priložnosti za svoj osebni razvoj, za potrditev obstoječih spretnosti in znanja ipd.

Izobraževalci odraslih in raziskovalci opozarjajo tudi na potencialne nevarnosti pri implementaciji SVOS-a. Rezultate SVOS-a je mogoče zlorabiti za parcialne namene, na primer za negativno selekcijo na področju zaposlovanja, če na primer ne bi postavili nacionalnih smernic za varnost podatkov in skrb za izobraževalno etiko (vzpostavitev mreže dostopnih točk za posameznike). Tveganje je lahko, da odrasli iz ranljivih skupin, na primer manj izobraženi, ne bodo želeli opravljati ocenjevanja, iz enakega razloga, kot odklanjajo vključitev v izobraževanje in usposabljanje (torej zaradi predhodnih negativnih izkušenj iz šolanja in testnih situa-

cij). Rezultati SVOS-a se lahko uporabijo za kratkoročno ukrepanje (npr. vključitev v izobraževanje, prestrukturiranje), ki ne bo dalo pričakovanih rezultatov v razvoju spretnosti, dvigu izobrazbene ravni in izboljšanju položaja posameznika na trgu dela, saj ocenjujemo, da bo potencial vprašalnika lahko polno izrabljen, če bo zagotovljeno tudi strokovno svetovanje oziroma celovito načrtovanje izobraževalne in karierne poti.

“

Rad berem

pustolovske in resničnostne knjige. Berem, ko nimam kaj početi ali ko se dolgočasim. Skoraj nikoli ne berem skupaj s starejšimi, berem pa včasih z bratrancem. Kakšno angleško knjigo mi pomagajo prebrati starši, če česa ne razumem. Ko me kakšna knjiga pritegne, se rad pogovarjam o njej – če pa mi je dolgočasna, ne. Včasih berem svoji muci, ki me velikokrat rada posluša. (Vsaj tako je videti.)

Maj, 12 let

”

VIRI IN LITERATURA

Javrh, P. (ur.). (2018). *Spretnosti odraslih v Sloveniji*. Ljubljana: Andragoški center Slovenije.

OECD (2000). *Literacy in the Information Age*.

OECD (2017). *Strategija spretnosti OECD Povzetek zaključnega poročila o oceni stanja: Slovenija*.

Raziskava spretnosti odraslih: metodologija in rezultati – na kratko (2016). Ljubljana: Andragoški center Slovenije.